

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa D. D.
przeciwko „A.” Spółce z o.o. z siedzibą w D.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 maja 2018 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 października 2017 r., sygn. akt III APa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] postanowieniem z dnia 19 października 2017 r. oddalił wniosek powoda D. D. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z dnia 27 czerwca 2017 r., oddającego apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 14 lutego 2017 r., którym oddalono powództwo o odszkodowanie w sprawie przeciwko pozwanej „A.” Spółce z o.o. w D. (pkt 1) oraz odrzucił wniosek o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem (pkt 2).

W motywach orzeczenia Sąd Apelacyjny podniósł, że w piśmie z dnia 24 lipca 2017 r., zawierającym wniosek o doręczenie odpisu wyroku i ewentualnie wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia tego wniosku, pełnomocnik powoda

twierdził, jakoby wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, nadany w dniu 28 czerwca 2017 r. przesyłką poleconą o numerze [...], został doręczony omyłkowo do Sądu Rejonowego w T. z winy pracownika Poczty Polskiej. Na dowód tego dołączył odpis wniosku z dnia 28 czerwca 2017 r. o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, potwierdzenie nadania listu poleconego (ksero) oraz wydruk („śledzenie przesyłek”) ze strony internetowej Poczty Polskiej. Weryfikując te twierdzenia Sąd Apelacyjny zwrócił się do Urzędu Pocztowego w K. o wyjaśnienia. Z pism Poczty Polskiej wynikało, że przesyłka o numerze wskazanym przez pełnomocnika powoda figuruje jako nadana do Sądu Rejonowego w T., do którego została doręczona w dniu 3 lipca 2017 r. Pełnomocnik powoda, mimo zobowiązania go do przedstawienia oryginału potwierdzenia nadania tej przesyłki przedstawił kolejną jego kserokopię. Ostatecznie wątpliwości dotyczące treści i adresata przesyłki wyjaśnił Sąd Rejonowy w T. informując, że przesyłka o tym numerze nie zawierała wniosku o doręczenie odpisu wyroku z dnia 27 czerwca 2017 r., lecz odpowiedź na pozew radcy prawnego A. R. w innej sprawie cywilnej rozpoznawanej przed tym Sądem. Nadawcą tej przesyłki jest „Kancelaria Radcy Prawnego A. R.”, co nie pokrywa się z nazwą nadawcy wskazaną na przedstawionej przez pełnomocnika powoda kopii potwierdzenia nadania przesyłki jako „Kancelaria Prawna [...] s.c.” Okoliczności te potwierdzają jednoznacznie, że przesyłka polecona o numerze [...] została nadana do Sądu Rejonowego w T. i wbrew twierdzeniom pełnomocnika powoda, nie zawierała wniosku o doręczenie odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 czerwca 2017 r., sygn. III APa [...] wraz z uzasadnieniem.

Na tej podstawie Sąd Apelacyjny ostatecznie uznał, że powołane przez pełnomocnika powoda okoliczności mające uzasadnić zachowanie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem okazały się nieuzasadnione, gdyż nie wykazano braku doręczenia przesyłki zawierającej wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem z winy Poczty Polskiej. Uprawnia to do przyjęcia, że niedochowanie terminu do wniesienia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem nastąpiło wyłącznie z winy wadliwego działania pełnomocnika powoda, będącego wykwalifikowanym prawnikiem. Brak więc podstaw do uznania, że do niedochowania terminu do wniesienia wniosku o

sporządzenie uzasadnienia wyroku doszło bez winy powoda (art. 168 § 1 k.p.c.), a tym samym do przywrócenia mu terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku. A zatem, w ocenie Sądu Apelacyjnego, przyjąć należy, że po raz pierwszy wniosek o doręczenie odpisu wyroku z dnia 27 czerwca 2017 r. wraz z uzasadnieniem pełnomocnik powoda złożył w dniu 24 lipca 2017 r., a więc po upływie 7-dniowego terminu (art. 387 § 3 k.p.c.), który mijał dnia 4 lipca 2017 r. Skutkiem tego było oddalenie wniosku powoda o przywrócenie terminu do wniesienia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem i odrzucenie wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, jako spóźnionego na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 1 zdanie 2 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 19 października 2017 r. wniósł pełnomocnik powoda, zaskarżając je w zakresie punktu 2 oraz jednocześnie wnosząc o poddanie postanowienia w zakresie punktu 1 kontroli na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości i zasądzenia na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W zażaleniu zarzucono naruszenie przepisów prawa procesowego, a to: 1) art. 165 § 2 k.p.c. przez jego niezastosowanie, mimo że pełnomocnik nadał wniosek o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1481 ze zm.) i w konsekwencji odrzucenie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia, 2) art. 168 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że nie wystąpiły przesłanki do przywrócenia terminu do wniesienia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku.

Pełnomocnik powoda podał, że w dniu 28 czerwca 2017 r. nadał na pocztę wraz z kilkoma innymi listami przesyłkę poleconą zaadresowaną do Sądu Apelacyjnego w [...], na co przedstawił potwierdzenie nadania. Jego zdaniem, przeprowadzone postępowanie potwierdza jednoznacznie, że doszło do pomyłki pocztowej i zagubienia przedmiotowego listu poleconego, na co nadający pismo nie ma wpływu. Według art. 165 § 2 k.p.c., wprowadzającego domniemanie wniesienia pisma do sądu, znaczenie ma fakt nadania pisma w polskiej placówce pocztowej

operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej. To, że pismo nie dotarło fizycznie do Sądu pozostaje bez znaczenia. Tylko potwierdzenie wydane przez placówkę pocztową operatora wyznaczonego ma moc dokumentu urzędowego potwierdzającego datę nadania pisma procesowego do sądu i takie potwierdzenie zostało w sprawie przedłożone. Oznacza to, że Sąd Apelacyjny winien był doręczyć uzasadnienie wyroku z dnia 27 czerwca 2017 r. zgodnie z wnioskiem, a jedynie ewentualnie rozpatrzyć wniosek o przywrócenie terminu, który został złożony wyłącznie z ostrożności procesowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż katalog zaskarżalnych do Sądu Najwyższego postanowień jest zamknięty i nie obejmuje postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Nie oznacza to jednak, że niezaskarżalne postanowienie sądu drugiej instancji uchyla się spod jakiegokolwiek kontroli Sądu Najwyższego. Jeśli skutkiem oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia jest odrzucenie wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, to wówczas Sąd Najwyższy, rozpatrując zażalenie na postanowienie odrzucające wniosek o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem rozstrzyga - na wniosek strony na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. - również o postanowieniu sądu drugiej instancji oddalającym wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 40/08, LEX nr 786449 i powołane tam orzecznictwo, z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11, LEX nr 847127; z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZ 28/13, LEX nr 1360261; z dnia 24 maja 2014 r., I PZ 5/14, LEX nr 1475155; z dnia 27 czerwca 2017 r., II CZ 50/17, LEX nr 2341786). Warunkiem takiej kontroli jest zamieszczenie w zażaleniu stosownego wniosku, o którym mowa w art. 380 k.p.c.

Pełnomocnik powoda wywiązał się z tego obowiązku, zamieszczając w rozpoznawanym zażaleniu wniosek o poddanie zaskarżonego postanowienia kontroli w zakresie jego punktu 1 na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Z tego względu możliwe jest przeprowadzenie kontroli prawidłowości rozstrzygnięcia dotyczącego wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku.

Przechodząc zatem do oceny zasadności oddalenia przez Sąd Apelacyjny wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z dnia 27 czerwca 2017 r. wraz z uzasadnieniem wskazać należy, że w ustalonym w sprawie stanie faktycznym nie wystąpiły okoliczności przemawiające za przywróceniem powodowi tego terminu. W myśl art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.c. orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Zasadą jest, że dochowanie terminu do wniesienia przez stronę każdego pisma procesowego wymaga jego wniesienia do właściwego sądu. Od zasady tej ustawodawca przewidział w art. 165 § 2 k.p.c. wyjątek, zrównując w skutkach wniesienie pisma procesowego do właściwego sądu z jego oddaniem w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego. Natomiast, zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c., jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie zwracano uwagę, że brak winy w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c. podlega ocenie z uwzględnieniem obiektywnego miernika staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności konkretnej sprawy (por. przykładowo postanowienia z dnia 18 maja 2012 r., IV CZ 165/11, LEX nr 1243080 i z dnia 9 maja 2013 r., II CZ 11/13, LEX nr 1353169). Ocena braku winy podlega uznaniu sądu.

Rozpoznając wniosek pełnomocnika powoda zawarty w piśmie z dnia 24 lipca 2017 r., Sąd Apelacyjny celem ustalenia czy stosownie do treści art. 165 § 2 k.p.c. w terminie został złożony wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem przeprowadził postępowanie mające na celu ustalenie do kogo konkretnie i na jaki adres została nadana w dniu 28 czerwca 2017 r. przesyłka

polecona o numerze [...], mająca zawierać wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Skutkiem tego postępowania było ustalenie, że przesyłka o tym numerze została zaadresowana do Sądu Rejonowego w T., jej nadawcą jest „Kancelaria Radcy Prawnego A. R.” i w rzeczywistości zawierała odpowiedź na pozew radcy prawnego A. R. w innej sprawie. Ustalenia te przeczą więc zawartym w piśmie z dnia 24 lipca 2017 r. twierdzeniom pełnomocnika powoda, jakoby przesyłka o tym numerze, nadana rzekomo w dniu 28 czerwca 2017 r. i mająca zawierać wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku, została „najprawdopodobniej wskutek pomyłki pracownika poczty doręczona w T.”, czyli „wniosek został skutecznie wniesiony, a jedynie z winy Poczty nie dotarł do akt sprawy”. Tym samym podzielić należy stanowisko Sądu Apelacyjnego, że poczynione w sprawie ustalenia nie dawały podstaw do uznania, by powód złożył wniosek o doręczenie uzasadnienia wyroku w terminie - nie doszło bowiem do oddania wniosku w Placówce Pocztovej (art. 165 § 2 k.p.c.) - oraz że do uchybienia terminowi do złożenia kolejnego wniosku o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu 24 lipca 2017 r., doszło bez jego winy. Skoro niezachowanie terminu przez pełnomocnika procesowego traktowane jest jako zaniechanie samej strony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2009 r., II UZ 35/09, LEX nr 564801; z dnia 30 maja 2007 r., II CSK 167/07, LEX nr 346193), to nie można przyjąć, aby w sprawie zaistniały podstawy do zastosowania art. 168 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.